

Wojciech Jastrzębowski, *Konstytucja dla Europy* (fragmenty)

Motto: *Pax data in has leges* („Pokój dany jest w prawach”)

[Wolne chwile żołnierza polskiego – fragment]

[...] Zdobądźmy się na ten heroizm, na który się 300 pokoleń zdobyć nie mogły, zapagniemy i tej nowości, kiedy się za innymi tak skwapliwie upędzamy. [...]

Monarchowie i Narody Europy! Porozumiejcie się z sobą, jeżeli słowo z rozumu ma u was jakie znaczenie, wypędźcie spomiędzy siebie barbarzyństwo, zaniechajcie wzajemnych, a bezskutecznych mordów, uznajcie przynajmniej tę prawdę za niewątpliwą, że im silniej ręką w rękę uderzamy, tym większy w obydwóch ból czujemy. [...]

[Projekt Konstytucji dla Europy – fragment]

[...] Myśl 1. W obliczu Boga i prawa wszyscy ludzie, a zatem i wszystkie narody są sobie równymi.

2. Rękojmią równości ludzi, składających jeden naród, będą prawa narodowe, rękojmią zaś równości narodów europejskich będą prawa europejskie, które mają stanowić podstawę wiecznego przymierza w Europie. [...]

29. Różnica religii i urodzenia nie będzie pociągała za sobą różnicy praw; każdy zatem człowiek, jakiego bądź wyznania i stanu będzie doznawał równej opieki praw narodowych i europejskich i równe mieć będzie prawo do wszelkich dostojęństw.

31. Celem edukacji narodów połączonych wiecznym przymierzem, będzie doskonalenie człowieka, czyli sposobienie go na użytecznego członka społeczeństwa, utwierdzenie w nim władzy rozumu nad namiętnościami, upowszechnianie znajomości prawa, wpajanie religijnego dla niego uszanowania, na ostatek zaszczepianie rodzinnej miłości między narodami należącymi do przymierza wiecznego. Wspomnienia historyczne zdolne obudzać przeciwne uczucia wzajemnej miłości narodów przedstawiane będą młodzieży jako zabytki barbarzyństwa.

33. Wszelka broń wojenna czyli przeznaczona do rozlewu krwi, znajdująca się na ziemi europejskiej, staje się własnością całej Europy. Część jej złożona zostanie w miejscach wskazanych przez Kongres Europejski dla użycia jej w razie potrzeby do bronięcia praw i bezpieczeństwa Europy. Druga zaś część, zbyteczna, zgromadzi się w środkowy punkt tej części świata, gdzie obróconą zostanie na wystawienie świątyni Bogu opiekunowi praw i pokoju.

76. Wspomnienia historyczne o sławie nabytej orężem zostaną pущzone w wieczną niepamięć albo powtarzane tylko będą jako ohydne pamiątki z upłynionych pięćdziesięciu dziewięciu wieków barbarzyństwa. Sława mogąca się nabyć orężem, po zawarciu wiecznego przymierza w Europie, nie będzie się nazywała sławą z oręża, tylko sławą z obrony praw i pokoju. Dobycie oręża w innym celu, a nie w obronie praw i bezpieczeństwa Europy, będzie pociągało za sobą wieczną hańbę i przekleństwo przyszyłych pokoleń, nadto karane być ma najsurowiej podług praw europejskich.

Godło czyli herby narodów nie będą odtąd nosiły żadnych znaków przypominających okrutny krwiolewny system wieków barbarzyńskich. Miecze, włócznie i sami postaci drapieżnych zwierząt, jako to: lwów, orłów itp. przeniesione zostaną na postaci innych istot lub rzeczy zdolnych obudzać łagodne uczucia, lub przypominać szczególny jaki charakter narodu, który takowy znak za godło swoje obiera.

77. Żaden występki od epoki zawarcia wiecznego pokoju w Europie (mający na celu zatamowanie rozlewu krwi ludzkiej) nie będzie karany śmiercią. Rozmyślne zabójstwo i każde ciężkie pogwałcenie praw osobiście, lub przez kogo innego dokonane, pociągać będzie za sobą na lat pięćdziesiąt utratę opieki praw narodowych i europejskich. Spod tego prawa nikt, nawet patriarcha i członek Kongresu Europejskiego nie może być wyjątkiem. Więzienia, w których przemieszkują zbrodniarze pozbawieni opieki praw, uważane będą nie tak za karę, jak raczej za schronienie przed niebezpieczeństwem, jakie pociąga za sobą utrata praw.

Pisałem w Warszawie dnia 30 kwietnia 1831 roku.

Maria Peszek, *Elektryk*

Dziś nad ranem
mi się przyśnił
kraj kwitnącej myśli
że idę ulicą
i że wszyscy krzyczą
Czasy takie niespokojne
róbmy miłość a nie wojnę
Czasy takie niespokojne
róbmy miłość a nie wojnę

Jak ten elektryk co kiedyś
wolność zaświecił
jak światło
chcę włączyć dziś
przycisk miłość
A dalej będzie już łatwo
A dalej będzie już pięknie
A dalej będzie już łatwo
Jak kiedyś wolność elektryk

włączam dziś miłość
jak światło

Taki świat mi się śni
świat bez nienawiści
Chodźcie na ulicę
potańczyć i pokrzyczeć
Czasy takie niespokojne
róbmy miłość a nie wojnę
Czasy takie niespokojne
róbmy miłość a nie wojnę

Jak ten elektryk co kiedyś
wolność zaświecił
jak światło
chcę włączyć dziś
przycisk miłość
A dalej będzie już łatwo
A dalej będzie już pięknie
A dalej będzie już łatwo
Jak kiedyś wolność elektryk
włączam dziś miłość
jak światło

Niech się świeci
Niech się świeci
zamiast wojny
róbmy dzieci